

POSTANOWIENIE

Dnia 2 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **T.K. i innych**

po rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu w dniu 2 października 2025 r.,
z wniosku Sądu Okręgowego w Płocku
zawartego w postanowieniu z dnia 26 sierpnia 2025 r., sygn. akt II K 156/23
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 § 1 k.p.k

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2025 r., sygn. akt II K 156/23, Sąd Okręgowy w Płocku zwrócił się do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 § 1 k.p.k. o przekazanie sprawy, sygn. akt II K 156/23, do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu Sąd wnioskujący wskazał, że przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest akt oskarżenia skierowany przeciwko 32 oskarżonym o czyny z art. 258 § 1 i 3 k.k. i inne. Podał, że wnioskował o przekazanie przedmiotowej sprawy do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie w trybie art. 36 k.p.k., ale wniosku tego nie uwzględniono. Obrona wnioskowała z kolei o wyłączenie sędzi referent, z uwagi na uprzednie

sprawowanie przez nią urzędu prokuratora i znajomość z autorem aktu oskarżenia, ale wniosku tego także nie uwzględniono. W dalszej części wniosku przytoczono pismo adw. R.K., w którym wnosił o przekazanie sprawy poza właściwość Sądu Okręgowego w Płocku, z uwagi na istotne uchybienia po stronie organów prowadzących postępowanie przygotowawcze, w tym rażące naruszenie zasady tajności śledztwa, co w jego ocenie wymaga rozpoznania sprawy przez sąd całkowicie neutralny, wolny od lokalnych powiązań. Zdaniem Sądu wnioskującego, wskazane wątpliwości strony czynią go powinnym zwrócenia się do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Okręgowego w Płocku nie zasługuje na uwzględnienie.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, określona w art. 37 § 1 k.p.k., ma charakter wyjątkowy, a zatem stosowana może być w sytuacjach gdy szczególne i nadzwyczajne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości mogą przemawiać za taką koniecznością. Takich względów w niniejszej sprawie nie wykazano.

Biorąc pod uwagę argumentację przedstawioną we wniosku, trzeba stwierdzić, że ew. uchybienia, nawet istotne, po stronie organów prowadzących postępowanie przygotowawcze w przedmiotowej sprawie – Prokuratury Rejonowej w Płocku, nie upoważniają jeszcze do wniosku, że sąd miejscowo właściwy – Sąd Okręgowy w Płocku nie ma warunków do rzetelnego i obiektywnego rozpoznania niniejszej sprawy „bez presji instytucjonalnej, lokalnej ani środowiskowej”. Akceptacja takiego stanowiska prowadziłaby do wniosku, że sąd właściwy miejscowo nie powinien nigdy orzekać w sprawach, w których akt oskarżenia przygotowuje miejscowa prokuratura, z uwagi na „niedostateczny dystans wobec organów ścigania”, a przecież tak skonstruowany jest system prawny, w tym instytucja właściwości miejscowej. W przedmiotowej sprawie została również wyjaśniona kwestia bezstronności sędziego referenta – SSO X.Y., która w przeszłości sprawowała urząd prokuratora w Prokuraturze Rejonowej w Płocku i jak wskazała w swoim oświadczeniu – z tej racji, jednak wyłącznie na gruncie zawodowym, znany jest jej autor aktu oskarżenia w przedmiotowej sprawie

prokurator K.Ł.. Wniosek o wyłączenie sędziego referenta nie został więc uwzględniony.

W cytowanym piśmie adw. R.K. wskazuje się szeroko na konieczność zbudowania zaufania opinii publicznej do organów państwa, które mogło zostać naruszone wobec tak poważnych uchybień w toku śledztwa, co w jego ocenie można w tej sprawie zrobić wyłącznie poprzez stworzenie „nowej, wolnej od lokalnej powiązań sytuacji procesowej”. Rzecz jednak w tym, że to podejście, zakładające tak szerokie stosowanie rozwiązania przewidzianego w art. 37 § 1 k.p.k., jedynie utwierdziłoby społeczeństwo w nieprawdziwych podejrzaniach o niezdolności sądów do wydawania sprawiedliwych rozstrzygnięć, o ile ryzykowałyby przy tym koniecznością zakwestionowania rzetelności lokalnych organów ścigania i przekazanego materiału dowodowego, podczas gdy jest to wpisane w istotę niezależnej władzy sądowniczej w sprawach karnych.

Podsumowując, autorytet wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie uchylały się od prowadzenia spraw trudnych i kłopotliwych, jedynie z uwagi na niepotwierdzone konkretnymi okolicznościami, subiektywne przekonanie po stronie jednego z oskarżonych i jego obrony o „lokalnych układach personalnych i proceduralnych”. Właściwie tylko mierząc się z takimi sprawami, sądy mogą wykazać, że są zdolne stać na wysokości powierzonych im przez ustawy zadań oraz mogą budować czy też umacniać do siebie zaufanie.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[WB]

[a.ł]